

Η «ποιοτική χαλάρωση» της Ελλάδας

ΓΙΩΡΓΟΥ Ι. ΜΑΥΡΟΥ*

Στις 3 Νοεμβρίου ο πλανήτης πέρασε σε μια νέα εποχή, αυτήν της «ποσοτικής χαλάρωσης». Έτσι, αποκαλείται επισήμως η απόφαση της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ να καλύψει το έλλειμμα των ΗΠΑ εκτυπώνοντας καινούργια δολλάρια.

Στις 7 Νοεμβρίου η Ελλάδα κινδυνεύει να εισέλθει επίσης σε μια νέα εποχή, αυτήν της «ποιοτικής χαλάρωσης». Και τούτο διότι, εν όψει των κρίσιμων εκλογών στην τοπική αυτοδιοίκηση, οι υποψήφιοι περιφερειάρχες και δήμαρχοι έχουν ήδη ξεκινήσει την εκτύπωση... υποσχέσεων.

Και στις δυο περιπτώσεις ο κίνδυνος είναι εκείνος του... πληθωρισμού και ως συνέπεια της υποβάθμισης του βιοτικού επιπέδου. Για τους μεν Αμερικανούς, η μαζική εκτύπωση νέου χρήματος μπορεί να εξυπηρετεί βραχυπρόθεσμα τη χρηματοδότηση του τεράστιου ελλείμματος, ύψους 1,6 τρισ. δολλαρίων, στον προϋπολογισμό των ΗΠΑ, μακροπρόθεσμα όμως απειλεί σοβαρά την αγοραστική τους δύναμη και

την πραγματική αξία των μισθών τους.

Για τους δε Έλληνες, οι υποσχέσεις που αβίαστα μοιράζονται από τους υποψηφίους περιφερειάρχες, δημάρχους και εν γένει παράγοντες της αυτοδιοίκησης, εγκυμονούν τον κίνδυνο δημιουργίας μιας «φούσκας» προσδοκιών χωρίς ουσιαστικό υπόβαθρο, το σπάσιμο της οποίας θα βυθίσει τη χώρα σε ακόμα μεγαλύτερη κρίση.

Δεν έχει περάσει πολύς καιρός, άλλωστε, από τότε που ακούσαμε από το στόμα του ίδιου του πρωθυπουργού πόσο σημαντικές είναι αυτές οι εκλογές: το σχέδιο Καλλικράτης δίνει στους τοπικούς άρχοντες πολύ σημαντικές εξουσίες. Μάλιστα, ο κ. Παπανδρέου χαρακτήρισε τους νέους περιφερειάρχες μικρούς πρωθυπουργούς!

Πόσοι, όμως, από τους υποψηφίους για τόσο σημαντικά αξιώματα έχουν την ποιότητα για να ανταποκριθούν στο καθήκον τους; Πόσοι είναι εκείνοι που έχουν την ποιότητα (ασχέτως βούλησης) να εφαρμόσουν ρεαλιστικές πολιτικές αντί να καταφύγουν στο ασφαλές καταφύγιο μιας επικοινωνιακής διαχείρισης της θητείας τους; Οι απαιτήσεις στα παραπάνω ερωτήματα θα καθορίσουν το μέγεθος της... «φούσκας», όμως το επίπεδο της προεκλογικής αντιπαράθεσης, δεν επιτρέπει μεγάλες προσδοκίες.

Το διακύβευμα των εκλογών της 7ης Νοεμβρίου κατέληξε να είναι όχι η ενίσχυση της ποιότητας στο νέο αυτοδιοικητικό χάρτη της χώρας, αλλά πολιτικό: μια άτυπη, λαϊκή ψήφος εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση και την πολιτική της. Ακόμα κι αν δεχθεί όμως κάποιος τη λογική μιας τέτοιας προσέγγισης, στο πλαίσιο μιας άνευ προηγουμένου κρίσης για τη μεταπολιτευτική Ελλάδα, η πολιτική αντιπαράθεση προκαλεί μάλλον κατάθλιψη:

Η κυβέρνηση αποπνέει την αίσθηση ότι γνώριζε από πριν το πρόβλημα αλλά φοβήθηκε να το αναδείξει παρόλο που είχε μόλις θριαμβεύσει εκλογικά. Αυτές τις... σκιές επιχειρεί να αποτινάξει μετατρέποντας τις αυτοδιοικητικές εκλογές σε ψήφο εμπιστοσύνης προς εκείνη και την πολιτική της. Μόνο που ζητά εμπιστοσύνη τυφλή. Αδυνατεί να εξηγήσει την ορθότητα της πολιτικής της, ένα έλλειμμα που επιχειρεί να καλύψει προβάλλοντάς την ως μονό-

δρομο. Εμφανίζεται αδύναμη να εξηγήσει στους Έλληνες π.χ. ότι γεννήθηκαν Ευρωπαίοι αλλά κινδυνεύουν να πεθάνουν... Κινέζοι! Ότι εφόσον το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων απέτυχε να συγκλίνει με των Ευρωπαίων -από τη στιγμή που 1,5 δισ. άνθρωποι μπορούν να κάνουν ότι οι Έλληνες αλλά πολύ, πολύ φθηνότερα και συχνά καλύτερα- αναπόφευκτα συγκλίνει με των Κινέζων. Ότι ακόμα κι αν οι Κινέζοι βαθμιαία πλουτίσουν και το βιοτικό τους επίπεδο φτάσει εκείνο των Ευρωπαίων ή των Αμερικανών, τότε οι Έλληνες θα έχουν επιπλέον 1,5 δισ. ανταγωνιστές πάνω σε δεδομένη ποσότητα τροφίμων και πρώτων υλών. Ότι αυτό είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα, που άλλες χώρες το λύνουν δημιουργώντας ελλείμματα κι άλλες μέσα από σκληρή λιτότητα. Μια από αυτές είναι η Γερμανία, η οποία παρόλο τον πλούτο των εξαγωγών της υιοθετεί πολιτικές λιτότητας. Ποιος όμως μπαίνει στον κόπο να εξηγήσει ότι η Γερμανία το κάνει αυτό διότι αντιμετωπίζει, όπως η Ελλάδα, δημογραφικό πρόβλημα; Ότι αν δεν λάβει τώρα μέτρα, απειλείται με κατάρρευση του κοινωνικού της ιστού μερικές δεκαετίες αργότερα; Ότι δεν επιλέγει, όπως οι ΗΠΑ, να τυπώσει χρήμα (αφού στην πράξη ελέγχει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα), διότι την τελευταία φορά που το έκανε, η κοινωνική ανισότητα που προκλήθηκε έφερε στην εξουσία έναν Χίτλερ;

Από την άλλη, η αντιπολίτευση -μείζονα και μη- οχυρώνεται πίσω από στείρα καταγγελία της κυβερνητικής πολιτικής. Επενδύει πολιτικά στην αντιπάθεια του Έλληνα για κάθε είδους «σύσφιξη» και παράλληλα στην αγάπη του, ιδιαίτερα αυτήν την περίοδο, για «χαλάρωση». Αμφισβητεί ότι το... μνημόνιο είναι μονόδρομος αλλά επιλέγει να γενικοποιεί για τις εναλλακτικές διεξόδους. Επιλέγει να μην εξηγήσει ότι όλες οι εναλλακτικές για την Ελλάδα περνούν μέσα από την έξοδο της από την Ευρωζώνη και την αναγκαστική πτώχευσή της. Αντί της ρητορικής της από πολιτικές που συνεπάγονται έξοδο της Ελλάδος από το ευρώ με ταυτόχρονη χρεοκοπία της, χωρίς όμως να υποστηρίζει μια τέτοια επιλογή. Αντ' αυτού υιοθετεί επιχειρήματα «χρυσής τομής», όπου η Ελλάδα και δεν πτωχεύει και δεν επιστρέφει στη δραχμή και χαράσσει τολημηρή αναπτυξιακή πολιτική. Αναδεικνύει τη Γερμανία σε «εχθρό» και υπαίτιο της ελληνικής κρίσης. Δεν εξηγήσει π.χ. γιατί ενώ η Γερμανία πουλάει Porsche παντού, περιέργως πώς η μεγαλύτερη συγκέντρωσή τους παγκοσμίως είναι στην Αθήνα ή ότι από τη στιγμή που οι Γερμανοί εδώ και αρκετά χρόνια συνταξιοδοτούνται κατά μέσο όρο 10 χρόνια αργότερα από τους Έλληνες, δεν μπορούν να δίνουν το υστέρημά τους για να σωθεί η Ελλάδα αν οι Έλληνες προηγουμένως δεν μεταρρυθμίσουν το ασφαλιστικό τους σύστημα.

Το - βάσιμο - αντεπιχείρημα είναι ότι η Γερμανία και η γερμανοκρατούμενη ΕΚΤ δελίασαν με χαμηλά επιτόκια τόσο την Ελλάδα, όπως και τις άλλες χώρες του ευρωπαϊκού νότου που σήμερα υποφέρουν, να δανείζονται όλο και περισσότερο ώστε να μπορούν να αγοράζουν όλο και περισσότερα γερμανικά προϊόντα. Η Ελλάδα, λένε, ήταν ωσάν ένα μικρό παιδί μπροστά σε μια σκοκολάτα. Αυτό το μικρό παιδί, όμως, ήρθε η ώρα να μεγαλώσει. Και οι επικείμενες αυτοδιοικητικές εκλογές είναι η ευκαιρία να το αποδείξει.

*** Δημοσιογράφος
Οικονομικού ρεπορτάζ
Εφημερίδα «Ημερησία»**